

Projectplan FairJobs

Aanvraag Impactregeling BrabantC

1.1 Impact statement FairJobs

Wat is het maatschappelijk vraagstuk en hoe draagt FairJobs bij aan een oplossing?

FairJobs is een **publieke voorbeeldpraktijk** waarin we de broodnodige veranderingen in de branche van uitzendwerk en arbeidsmigratie actief oefenen en documenteren.

Wij constateren dat:

- door de Nederlandse overheid, werkgevers en hulporganisaties al jaren ontzettend hard gewerkt wordt aan de bestrijding van uitbuiting en benadeling van de internationale werkers die vaak ‘arbeidsmigrant’ genoemd worden;
- ondanks dat er vooruitgang wordt geboekt, er nog steeds een groot risico is op uitbuiting en benadeling van deze werkers;
- in het publieke debat in Nederland steeds luidere vragen worden gesteld over de wenselijkheid van arbeidsmigratie en de maatschappelijke effecten van arbeidsmigratie;
- internationale werkers momenteel onmisbaar zijn voor de Nederlandse samenleving maar dat zij deze eigenlijk ijzersterke positie niet kunnen kapitaliseren;
- werkers onvoldoende voorbereid zijn op hun migratie, hun rechten en plichten in Nederland onvoldoende kennen;
- werkers ondervertegenwoordigd zijn in het maatschappelijk debat;
- malafide werkgevers onvoldoende de consequenties voelen van de uitbuiting en benadeling die zij toepassen.

Dit moet anders. De huidige situatie vraagt om een andere aanpak. FairJobs faciliteert dit.

FairJobs geeft samen met partners een actieonderzoek vorm. Hierbij zetten we artistieke instrumenten in die het huidige systeem de benodigde frisse lucht, ruimte voor een ander perspectief en een nieuwe sfeer van invloed bieden. We zetten het belang van de werkers nadrukkelijk centraal. **Wij leveren zo een essentiële bijdrage aan het realiseren van eerlijk, veilig en gezond werk voor iedereen.**

We werken in ‘mutual care’-groepen waarin de vurig gewenste verandering geoefend wordt. Dit zijn groepen werkers, werkgevers, overheden en veranderaars (hulporganisaties en activisten).

We werken samen omdat iedereen nodig is om verandering mogelijk te maken.

Hiermee bereiken we dat:

- werkers beter toegerust zijn voor de arbeidsmarkt (in landen van herkomst en in Nederland) en beter de regie kunnen voeren over hun werk en leven;
- een inclusieve visie geformuleerd wordt op eerlijk, veilig en gezond werk waarin iedereen, de werkers voorop, een actieve stem krijgt;
- beter zicht ontstaat op het effect van arbeidsmigratie op de samenleving, zowel in Nederland als in landen van herkomst.

We houden dit vol, ook bij tegenwind. Iedereen die bij kan dragen, mag meedoen. We vormen een brede gemeenschap die staat voor hoe het anders kan.

1.2 Eerste respons

Hoe reageren betrokkenen op programma van FairJobs?

De eerste reacties na het meemaken van onze producties zijn tekenend.

Een ambtenaar van het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid vertelde: 'Wij zien het veld vanuit onze deelverantwoordelijkheid. Maar we hebben geen integrale blik vanuit de ervaring van de werkers. Ik heb er buikpijn van. Maar wat hoopvol dat jullie dit zo oppakken.'

Een FNV-medewerker zei: 'Wat fijn! FairJobs doet niet aan slachtofferdenken.'

Een medewerker van Stichting Barka zei: 'Ik weet niet of ik moet lachen of huilen. Maar je hebt mijn werk uitgelegd.'

Een Bulgaarse Nederlander zei: 'Ik was eenzaam, de eerste tijd in Nederland. Heel fijn dat dit serieus wordt genomen en wordt gestart vanuit de kennis van het Bulgaarse perspectief.'

2.1 Artistiek statement FairJobs

Wat is het culturele aspect van de beoogde activiteiten?

Als een probleemgestuurde aanpak of commerciële strategieën niet voldoende bieden, waar ligt dan de ruimte? **In FairJobs gebruiken we kunst en cultuur als oefenruimte voor verandering in het veld van arbeidsmigratie en uitzendwerk.** We doen dit met de mensen die hier het meest behoefte aan hebben: de mensen die nu 'arbeidsmigrant' heten.

We starten vanuit persoonlijke ervaring. Je werkt als arbeidsmigrant in Nederland. Het risico op arbeidsuitbuiting en benadeling is groot. Hoe ziet je leven eruit als dit je ervaring is? Hoe ruikt het? En welk gevoel schuilt hier achter?

We bouwen een collectief. Met werkers, burgers, professionals, beleidsmakers, onderzoekers en kunstenaars onderzoeken we ieders ervaring. Dit doen we door organisatieopstellingen, locatiebezoek, gespreksvormen of beeldonderzoek. Het collectief wordt zo deel van elkaars belevingswereld en de effecten van het huidige systeem worden toegankelijk. Zo krimpt de kloof tussen mensen en ontstaat een leerproces waarin een veranderwens concreet wordt.

Juist als een vraag een probleem is geworden en oplossingen uitblijven, is de dagelijkse dynamiek niet makkelijk. Dan is er nieuwe ruimte nodig, waar je voor elkaar kunt zorgen, waar je een nieuwe machtsverhouding oefent en mag dromen. **Stel je voor dat de werkers de macht hebben in het uitzendbureau.** Wat gebeurt er dan? En wat is het effect?

Daarom oefenen we hoe het anders kan. Hiervoor gebruiken we kunst. Bij elke stap in het ontwikkelproces van FairJobs zetten we artistieke en activerende werkvormen in. Zo wordt FairJobs een publieke praktijk, waarin de verbeelding van hoe het anders kan centraal staat. Iedereen die bij kan dragen mag meedoen. We documenteren dit in tekst, film en fotografie. Stap voor stap groeit FairJobs als theatrale, activistische en publieke realiteit - een 'uitzendbureau'.

We houden vol. Want het gaat om het vormen van een voorbeeldgemeenschap die staat voor hoe het anders kan.

We laten ons horen en zien. Ervaringen, verhalen en beelden van diegenen die behoefte hebben aan verandering kunnen niet genoeg aandacht krijgen. Ze zijn een bron voor nieuwe

ideeën. Juist ook voor mensen met invloed. Daarom zoeken we media-aandacht, werken aan beleidsbeïnvloeding en doen met onze producties mee aan festivals en tentoonstellingen.

Met resultaat. Met onze loyale en collectieve manier van werken bieden we perspectief en onderscheidende artistieke producties. Hierbij zien we verandering in het veld van arbeidsmigratie en uitzendwerk van onderop als impactwaarde. Zo scoren we effect: een herziene blik, hierbij passende omgangsvormen en nieuw beleid. Kortom: een betere wereld. (En mocht het nodig zijn, dan beginnen we gewoon weer van voren af aan.)

2.2 Context

In welke culturele context is FairJobs van belang?

FairJobs is een meerjarig artistiek actieonderzoek van de Academie voor Beeldvorming en staat in aanpak niet op zich.

In [Camping Kafka: Weg in Eigen Land](#) werkten we met bewoners van vakantieparken: van gescheiden moeders tot arbeidsmigranten. Met een installatie en theatrale werkvormen toerden we langs plekken waar het vakantieparkenvraagstuk aan de orde was. Camping Kafka heeft, zo bevestigde de Brabantse oud-gedeputeerde Erik van Merrienboer, geleid tot de erkenning dat wonen op campings onderdeel uitmaakt van de wooncrisis.

In [\(R\)OMA: een \(familie\)geschiedenis](#) spelen familieleden na hoe Nederland hen ontving toen ze hier arriveerden. De aankomst van Hajrija Salkanovic en familie is 50 jaar geleden vastgelegd in krantenartikelen en tv-uitzendingen. De familie had dit archief nog nooit gezien: destijds hadden ze geen toegang tot onze media. De film heeft achterkleinzoon Michel Hopic meer alert gemaakt – en boos: ‘Toen wij hier aankwamen, waren we geen mensen, maar een probleem.’ Tegelijk bracht de film zelfvertrouwen. De film won een prijs op het Social World Festival (Vico Equense, 2022), werd onlangs gescout voor Tokyo International Short Film Festival en is aangekocht door Stedelijk Museum Breda en Stadsarchief Breda.

Onze aanpak past ook in een bredere artistieke ontwikkeling. Denk aan collectieven zoals *We Sell Reality*, en *Collectief CATPC* (met Renzo Martens), kunstenaars zoals Christoph Schlingensiefel of Matthijs de Bruijne, aan journalistieke undercoverstrategieën van Gunther Wallraff, Stella Braam of Jeroen van Bergeijk. Maar ook aan activistische bedrijfsvoering in combinatie met ontwerp onderzoek zoals Tony Chocolonely of FairPhone. In al deze praktijken gaat het om een verbeelding van het ongewenste of ongeziene toegankelijk te maken voor een breed publiek en hier met activistische en artistieke middelen een veranderstrategie aan te koppelen.

3.1 Team

Wie maken FairJobs tot een succes?

3.1.1 Kernteam

FairJobs bestaat op dit moment uit een kernteam van 5 mensen, verantwoordelijk voor regie en uitvoering van FairJobs. Twee leden maken deel uit van het kernteam van de Academie voor Beeldvorming (Stichting Het Makershuis), penvoerder van FairJobs. Drie leden hebben Bulgaarse wortels.

Francien Winsemius is zakelijk leider van de Academie voor Beeldvorming. Ze is opgeleid als journalist en werkte voor verschillende maatschappelijke organisaties. Haar focus ligt op verbreding van de financieringsstrategie, lobby en brede aandacht voor FairJobs. Haar grootmoeder was een migrant uit het huidige Tsjechië.

Drs. Klaas Burger is verantwoordelijk voor strategie, collectief en artistieke producties. Hij is opgeleid als theoloog en beeldend kunstenaar en werkt op het snijvlak van kunst, onderzoek, beleidsontwikkeling en community building. Hij regisseert films, maakt installaties en interventies in de publieke ruimte. Altijd is het doel een grotere groep te betrekken bij verandering.

Isa Ivanov werd als arbeidsmigrant in Duitsland uitgebuit en woont in Plovdiv (Bulgarije). Hij kent de 'Mahalla': buurten in Bulgaarse steden waar veel Turks-sprekende mensen en Roma wonen en die van buiten vaak als ghetto worden gezien. Het zijn deze mensen die in het huidige systeem van arbeidsmigratie groot risico lopen op uitbuiting en benadeling.

Boris Zafirov is theaterregisseur en documentairemaker en woont in Plovdiv (Bulgarije). Met zijn Theatre of Responsibility maakt hij documentair theater waarin de persoonlijke vertelling centraal staat. Boris is deel van een generatie die is opgevoed door grootouders; de meeste ouders werken in West-Europa. Hij vraagt zich af: *'Why do Eastern-European citizens exchange rooted life for a lower middle class existence in a country they don't know?'*

Dilber Kurum is toeristengids in Amsterdam, spreekt Turks, Bulgaars, Engels en Nederlands en is als vrijwilliger actief bij Stichting FairWork. Ze was bij een van onze publieksmomenten en werd enthousiast. Sindsdien is ze nauw betrokken bij FairJobs.

Op projectbasis wordt het team aangevuld, tot nog toe waren betrokken: Jeroen van Bergeijk (onderzoeksjournalistiek), Parcival Weijnen (onderzoeksjournalistiek), Marilyn Roding (communicatie), Kim Kiszelnik (business coach), Godelieve Spaas (lectoraat Economie als Gemeengoed, Avans Hogeschool) en de opleidingen Fontys Journalistiek en Avans HR Management en Retail Management.

3.1.2 Artistiek team

Het artistiek team bestaat uit vier mensen. Ze ontwerpen werkvormen en het documentatieproces in wisselwerking met publiek. Klaas Burger en Boris Zafirov nemen deel vanuit het kernteam. Ze zijn verantwoordelijk voor concept, regie en interactie met het publiek.

Stefany Karghoti is filmmaker met een focus op identiteitsvorming en conflict. Met Klaas deed ze de regie van *(R)OMA: een (familie)geschiedenis*. In FairJobs ondersteunt ze in de regie en is ze medeverantwoordelijk voor het script van de documentatieprocessen.

Jesse Immanuel Bom is editor. Hij was verantwoordelijk voor de montage van *(R)OMA: een (familie)geschiedenis*. In FairJobs is hij naast de montage verantwoordelijk voor het divers houden van de vormen van documentatie en begeleidt de betrokken makers.

Op projectbasis wordt het artistiek team uitgebreid. Tot nu toe werd samengewerkt met Sas Schilten en Miyuki Okuyama (fotografie), Ruben Pater en Yacynth Pos (conceptontwikkeling en vormgeving), Vladislav Sevov, Ruslan Yordanov, Fabel Film, Olivier Nijs, Nelly dos Reis, Wessel Sambros (camera, geluid) en curator Olga Mink (Stichting Future of Work).

3.2 Tijdslijn

Hoe is FairJobs ontstaan?

2006. Boris ziet tijdens een studenten-uitwisseling in de Verenigde Staten hoe Bulgaarse studenten zich schamen voor hun Oost-Europese identiteit.

2009. Klaas heeft naast zijn kunstenaarschap een bijbaan in een inloophuis in Breda. Hij ontmoet Nederlandse en Oost-Europese Roma, en Bulgaren, Roemenen en Polen. Sommige zijn dakloos en kunnen niet zelfstandig terug naar het thuisland.

2011. Francien treedt in dienst bij [Stichting FairWork](#) en zet zich in voor de belangen van niet-Nederlandse werknemers in Nederland. Ze is verantwoordelijk voor lobby, communicatie en campagnes en ontwikkelt een unieke methode voor een digitaal vangnet voor 'arbeidsmigranten'.

2012. Dilber verhuist met haar partner van Istanbul naar Nederland.

2013. Onderdeel van het bidbook voor Eindhoven/Brabant Culturele Hoofdstad 2018 is een samenwerking van de Academie voor Beeldvorming met Romagroepen. Het project *We Are Citizens: Breda – Košice* (o.a. Klaas Burger) onderzoekt de beeldvorming over Roma in Breda en Kosice (Culturele Hoofdstad 2013). [VPRO Dorst besteedt aandacht aan het project](#). De samenwerking in Breda groeit uit tot [\(R\)OMA: een \(familie\)geschiedenis](#) (2015 - 2023).

2015. In [Camping Kafka: Weg in Eigen Land](#) ontmoet Klaas op camping Fort Oranje Oost-Europese Roma in schrijnende omstandigheden. Eerste ontmoeting Francien en Klaas.

2016. Klaas organiseert in Bredase zusterstad [Wroclaw \(Culturele Hoofdstad 2016\)](#) met Roemeense Roma een rozenparade. Na slechte ervaringen als arbeidsmigrant willen ze niet meer terug naar Duitsland. Ook willen ze vanwege discriminatie niet terug naar Roemenië.

2018. Klaas stelt voor om met inwoners uit de armste buurten van Plovdiv een eerlijk uitzendbureau op te richten en dit met theatermaker Boris Zafirov als live documentair theaterstuk over arbeidsmigratie onderdeel te maken van het programma Plovdiv Culturele Hoofdstad 2019. Klaas vraagt Francien om deel te nemen. Francien zegt ja, maar het voorstel wordt afgewezen door de stad Plovdiv: het ligt te gevoelig.

2019. Isa werkt in Duitsland in de asbestsanering. Hij krijgt geen beschermende kleding, zijn paspoort wordt hem afgenomen en hij moet overnachten in een smerig huis zonder voorzieningen. Isa voelt zich ernstig misbruikt en uitgebuit en vlucht met achterlating van zijn paspoort terug naar Bulgarije. Zijn huisarts vertelt hem dat er geen blijvende schade is. Francien, Klaas en journalist Jeroen van Bergeijk gaan op werkbezoek met [Stichting Barka](#) naar Polen. Achterin de bus groeit een nieuwe coalitie om een eerlijk uitzendbureau op te richten.

2020 - 2021. De coronacrisis zorgt voor vertraging. [De commissie Roemer](#) bevestigt hoe slecht Nederland arbeidsmigranten behandelt. Dilber Kurum ziet hoe haar Bulgaarse bureaus van vroeger tijdens de coronacrisis moeite hebben om zorg te krijgen in de Duitse samenleving.

2022. Stichting Future of Work en het lectoraat Economie als Gemeengoed (Avans) sluiten aan bij FairJobs. Boris betreft Isa Ivanov. Tijdens Festival *Kick-Off: Future of Work* lanceren Isa, Boris, Francien en Klaas FairJobs. 50 professionals uit het veld van arbeidsmigratie en

uitzendwerk spelen in een organisatieopstelling uit hoe het anders kan. De kennismaking met Isa en de opstelling worden gefilmd. Dilber Kurum wil aansluiten bij FairJobs. Stichting Doen scout FairJobs voor het coachingstraject *Art & Design for Inclusion*. FairJobs gaat in gesprek met ABN AMRO. Businesscoach Kim Kiszelnik sluit aan.

2023. Kim positioneert FairJobs als sociale startup in de uitzendbranche. Onze *theory of change* (zie bijlage) maakt duidelijk dat naast een nieuwe wervingsstrategie ook vernieuwing van productbegrip, bedrijfsvoering en marktbegrip nodig zijn. Tijdens Festival *Van Wie is de Economie* gaat een filmische installatie (op drie schermen) in première: een montage van de kennismaking met Isa en de organisatieopstelling. FairJobs presenteert de plannen voor een pilot (15 banen bij 3-5 werkgevers). O.a. [MetropolisM](#) en [Gonzo Magazine](#) schrijven over FairJobs.

2024. Francien wordt onderdeel van de Academie voor Beeldvorming, met focus op het actieonderzoek FairJobs. Het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW), het samenwerkingsverband Weerbare Sierteelt en de VNG gebruiken onze film in werksessies. We geven input voor de nieuwe strategie van het ministerie SZW voor verbetering van informatievoorziening aan arbeidsmigranten in landen van herkomst.

3.3 Activiteiten

Wat gaat FairJobs doen in de periode zomer 2024 – eind 2025?

3.3.1 Pilotplan

Fair Jobs gaat in 2024 en 2025 experimenteren met collectieve vormen van werving, selectie en matching van Bulgaarse werkers voor de Nederlandse arbeidsmarkt. Deze pilot beoogt de levensvatbaarheid van een op de missie van Fair Jobs afgestemde *Mutual Care-group* in Bulgarije te testen in verbinding met 3-5 werkgevers in Nederland. Hierbij ligt de focus op:

- betrokkenheid van deelnemers;
- begeleide onderlinge ondersteuning in de voorbereiding op het proces van werving, selectie, arbeidsmigratie, matching en integratie in een nieuwe werk- en leefomgeving;
- het opzetten van een duurzame structuur voor toekomstige uitbreiding.

We richten onze inspanningen ook op het zorgvuldig documenteren van onze activiteiten ten behoeve van het bredere publieke veranderdoel.

Zie voor een verdere beschrijving het pilotplan.

3.3.2 Filmpplan

Onze film stelt FairJobs in staat het proces te documenteren en een breed en divers publiek te bereiken. Bij elke vervolgstap wordt een werkvorm en scenario bepaald om een gericht mensen te betrekken en in staat te stellen zich tot het proces te verhouden, mee te doen met de oefening en waar mogelijk een rol te spelen in de film. Deel voor deel groeit zo een document waarin de betrokkenheid bij verandering in het veld van arbeidsmigratie en uitzendwerk realiteit wordt. Op dit moment zijn 6 delen in verschillende ontwikkelingsstadia. Sommige delen focussen op de belevingswereld van founding member Isa, anderen op beleid en de verantwoordelijkheid van professionals. Isa keert telkens terug als graadmeter: hoe voelt het systeem? Welke impact heeft het op zijn leven?

De film wordt gepresenteerd in drie vormen:

- Een single screen edit maakt de film bruikbaar voor vertoningen in samenwerking met partnerorganisaties en voor een festivaltour.

- Een edit die in fragmenten is op te knippen en online bruikbaar is als (online) campagnetool in relatie met branche en een breder publiek.
- In een tentoonstellingscontext presenteren we FairJobs als filmische installatie. Een montage op meerdere schermen maakt de film als ervaring toegankelijk voor publiek en biedt ruimte om verbinding te leggen met andere documentatievormen (tekst, fotografie) en publieksprogramma. Denk hierbij aan een route langs filmfragmenten en fotografie, waarin de beleving van migratie vanwege werk voelbaar is.

Zie voor een verdere beschrijving het filmplan.

3.3.3 Publieksprogramma 2024 en 2025

Vanuit FairJobs organiseren we jaarlijks met Stichting Future of Work minstens één publieksmoment. Dit doen we op, of, als deze dag in een weekend valt, rond 18 oktober: de Europese dag tegen Mensenhandel. Op deze dag delen we de voortgang van het actieonderzoek met onze volgers, tonen recente documentatie en presenteren nieuwe werkvormen.

In 2024 organiseren we samen publieksprogramma onder de titel *Het Verandercollectief*.

Centraal staan sociaal-artistieke strategieën om land en arbeid los te maken van de schadelijke effecten van de vrije markt: ‘Hoe kunnen we het weer collectief gaan doen? Hoe kunnen we terug naar een economie van *care* en *belonging*?’ FairJobs wordt in dit programma als collectief actieonderzoek en coöperatief uitzendbureau (met *mutual care* als centrale waarde) vergeleken met initiatieven die collectief en coöperatief vermogen inzetten in de agrarische sector, activisme, landeigendom, bestaanszekerheid of de energietransitie. Het programma van dit jaar is een vervolg op de festivals *De Toekomst van Werk* en *Van Wie is de Economie*.

Publieksprogramma voor 2025 wordt voorbereid aan de hand van de resultaten van dit jaar.

3.3.4 Feedback

FairJobs krijgt vorm als een artistiek actieonderzoek. Feedbackloops zijn hier de kern. Dit vraagt om voortdurende afstemming tussen de verschillende teamleden over rollen en verantwoordelijkheden: vanuit Nederlands en Bulgaars perspectief en in relatie tot pilot, film en publieksprogramma. Het kernteam komt wekelijks online bijeen. Eens per jaar, in de week van 18 oktober, komen we fysiek bijeen in Nederland. En een keer per jaar ontmoeten we elkaar op werkbezoek in Bulgarije.

3.3.5 Netwerk

Artistiek actieonderzoek vraagt behalve publieksbereik om medeplichtigheid van de echte verantwoordelijken: de branche van uitzendwerk en arbeidsmigratie. Zowel in Nederland als in Bulgarije en breder in Europa onderhouden we daarom relaties met professionele netwerken, collectieven vanuit onderzoeks- en ervaringsperspectief en met overheden. We maken met onze werk- en documentatievormen deel uit van publieksmomenten georganiseerd door culturele en maatschappelijke partners. Zo houden we de relatie met het veld actief en werven we *changewanters*.

3.3.6 Planning

Zomer 2024	Vorbereiding Mutual Care Group in Bulgarije
Zomer 2024	Juridische oprichting uitzendbureau FairJobs, lidmaatschap Algemene Bond Uitzendondernemingen
Zomer-oktober 2025	12 sessies Mutual Care Groep (MCG) in Bulgarije
September 2024	Doorontwikkeling film (zie filmplan in bijlage).
September-oktober 2024	Start proces van werving, selectie en (gezins)huisvesting
	Vervolgmontage film, ontwikkeling nieuwe werkvormen

Oktober 2024	Publieksprogramma i.s.m. Stichting Future of Work op 18/10: publieksprogramma en presentatie volgende versie van de film. Locatie: Huis73 in 's-Hertogenbosch.
November 2024	Start matching: groep van 5 werkers
Maart 2025	Tussentijdse evaluatie
Maart - augustus 2025	Uitbouw pilot: matching groep van 10 werkers
September 2025	Start voorbereiden periode na pilot
Oktober 2025	Publieksmoment, voorpremière film
Oktober 2025	Evaluatie en doorontwikkeling in gang zetten
2025 - 2026	Festivaltour film FairJobs

4. Beoogde resultaten

Welke groepen hebben profijt van FairJobs?

Zie hiervoor onze Omgevingsanalyse en marktstrategie.

5. Coalitie

Welke personen en organisaties verbinden zich aan FairJobs?

De coalitie achter FairJobs bestaat uit twee groepen: de eerste vier maken het project financieel mogelijk. De daaropvolgende personen nemen deel in ons publieksprogramma of gebruiken resultaten van ons artistiek actieonderzoek in hun eigen praktijk.

VriendenLoterijFonds
Bijdrage: €40.000

Fred Foundation
Bijdrage: €10.000

Boris Zafirov, directeur Theater of Responsibility, Plovdiv
Bijdrage: €5000 (*in kind*)

Olga Mink, Stichting Future of Work, programmapartner - 'Omdat we de collectieve economie oefenen. FairJobs is hier een belangrijke voorbeeldpraktijk op een specifiek domein: arbeid.'
Bijdrage: €5.000 (*in kind*)

Godelieve Spaas, Lectoraat Economie als gemeengoed, Avans Hogeschool - '...omdat we willen werken op het kruispunt van denken, doen en verbeelden. Omdat we willen dat de mensen zelf agency hebben. En omdat we willen samenwerken aan de ontwikkeling van een economisch pluriversum. FairJobs doet dit allemaal.'
Bijdrage: €4.500 (*in kind*)

Larisa Melinceanu, Stichting Barka - 'We zijn verheugd te zien dat wat enkele jaren geleden begon als een inspirerend startpunt tijdens ons bezoek aan het ecosysteem voor sociale inclusie van de kwetsbaren, gebaseerd op de principes van de sociale economie, bij de Barka Foundation for Mutual Care in Polen, heeft geleid tot een actieonderzoek dat hopelijk zal resulteren in innovatieve verbeteringen in de manier waarop werk wordt georganiseerd voor mobiele internationale werkers in Nederland. Daarbij willen we ook blijven bijdragen.'
Bijdrage: €2.400 (*in kind*)

Tesseltje de Lange (Professor of European Migration Law & Director of the Centre for Migration Law, Radboud University, Nijmegen) - 'Uit vergelijkend onderzoek blijkt dat uitbuitingspraktijken niet alleen met wet- en regelgeving uitgebannen kunnen worden. Er is een culturomslag nodig in (Nederlandse) boardrooms. Fair Jobs is hier een kansrijk initiatief.'

Dominic Teodorescu (Universitair Docent, Faculteit Sociale Wetenschappen, Universiteit van Amsterdam) - 'Omdat we het ons niet kunnen veroorloven om honderdduizenden medeburgers in zulke preciaire omstandigheden te laten verkeren. En omdat hier diepgaand onderzoek naar nodig is.'

Polina Manolova, University of Duisburg-Essen; Stolipinovo in Europa, Germany/Bulgaria – 'FairJobs is motivated to provide an alternative employment model aimed at significantly improving working conditions for those most impacted by exploitative labor markets and migration policies. The prevalent systems of subcontracting and agency work exacerbate declining labor standards, job insecurity, and the erosion of residence rights, ultimately dehumanizing workers. This must end!'

Jeroen van Bergeijk (journalist, winnaar Brusseprijs 2024) - '...omdat er juist nu een echt frisse en vernieuwende kijk op arbeidsmigratie nodig is. FairJobs zorgt daarvoor.'

6. Impact

Wat zijn de beoogde impact, opschaalbaarheid in afzet/geografische spreiding, overdraagbaarheid en andere vormen van duurzaamheid?

FairJobs werkt vanuit een brede kijk op impact: het zicht op impact verdiept zich tijdens het proces. In artistiek actieonderzoek naar maatschappelijke verandering is deze brede kijk nodig: sociaal-politieke omstandigheden veranderen en betrokken netwerk groeit. Artistieke interventies creëren nieuwe mogelijkheden. Tegelijk moeten relaties tussen mensen die hier zijn als arbeidsmigrant en de samenleving worden hersteld. Stap voor stap bouwen we zo een nieuw narratief, nieuwe verbeelding en een voorbeeldgemeenschap, waarmee nieuwe impact voorstelbaar wordt.

Onze eerste focus ligt op arbeidsmigratie tussen Bulgarije, het armste land van de EU (cijfers CBS, 2021) en Nederland. Doel is om vanuit de pilotfase op te schalen en te komen tot duurzame collectieve en sociale bedrijfsvoering in de uitzendbranche en in het veld van arbeidsmigratie op deze relatie. Maar een aantal van onze partners roept op het concept van Mutual Care in relatie tot collectieve bedrijfsvoering breed in te zetten. Denk aan werkers uit andere landen dan Bulgarije, van binnen en buiten de EU. Maar ook aan statuslozen die onderdeel uitmaken van een lokale samenleving maar geen officiële toegang hebben tot werk, of aan andere groepen die zoeken naar betere representatie in werk.

We zien op dit moment impact ontstaan op verschillende niveaus. In onze Omgevingsanalyse en marktstrategie benoemen we drie terreinen, plus de artistieke strategie.

- Wederkerige zorg en aandacht onder werkers:
 - eigenaarschap in werk en leven;
 - meer bewustzijn, begrip en empowerment over rechten en plichten;
 - betere voorbereiding op arbeidsmigratie en werk in Nederland.
- Productbegrip en bedrijfsvoering:

- Eerlijk, veilig en gezond werk voor de werkers in Nederland;
- Nieuwe machtsverhouding in (tijdelijk) werk: de mensen die in het huidige systeem kwetsbaar zijn voor uitbuiting en benadeling hebben een actieve stem (eigenaarschap) in FairJobs;
- Bottom-up definitie van eerlijk werk: werving en selectie en werkuitvoering.
- Maatschappelijke verandering:
 - Eerlijke arbeidsomstandigheden, lonen en rechtsbescherming;
 - Verbeterd inzicht in de impact van arbeidsmigratie, in sociaal-cultureel, economisch en persoonlijk perspectief;
 - Verbeterde beeldvorming en vertegenwoordiging van de mensen die nu 'arbeidsmigrant' heten.
- Artistieke productie, werkvormen en publieksbereik:
 - Een onderscheidende artistieke productie op een actueel onderwerp;
 - Een nieuw voorbeeld van artistiek actieonderzoek;
 - Inzet van de producties in de netwerken met invloed op het vraagstuk.
 - Breed maatschappelijk bereik, via Stichting Future of Work en (nog te werven) (film)festivals en tentoonstellingen.
 - Bereik via media.